

УДК 330.342.2

С.І. Гриценко, д.е.н., професор кафедри маркетингу та бізнес-адміністрування, ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет»

РЕАЛІЇ ТА МОЖЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПАРКІВ У КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Досліджено теоретико-методичні засади становлення індустріальних парків, як різновиду спеціальних економічних зон. Розкрито основні чинники, які обумовлюють збільшення кількості індустріальних парків у світі та найбільш суттєві недоліки при запровадженні індустріальних парків. Доведено, що в межах економічних районів доцільно утворювати індустріальні парки, які забезпечували б подолання міжрегіональних розривів та сталий розвиток України в цілому. Обґрунтовано необхідність утворення проміжної організаційної ланки - державної управляючої компанії у вигляді акціонерного товариства з наявністю в її наглядовій раді представників відповідного міністерства і місцевих органів влади. На цю компанію покласти повноваження розробки стратегії і планів інфраструктурних регіональних змін, функції відбору претендентів, видачі та скасування дозволів, контролю діяльності суб'єктів щодо виконання ними взятих на себе зобов'язань від імені держави та переліку пріоритетних видів діяльності в індустріальних парках відповідно до діючого законодавства України. Запропоновано організаційну схему створення індустріальних парків у контексті забезпечення сталого розвитку України.

Ключові слова: криза, індустріальні парки, спеціальні економічні зони, сталий розвиток.

Рис. 1, Літ. 16

С.И. Гриценко

РЕАЛИИ И ВОЗМОЖНОСТИ СТАНОВЛЕНИЯ ИНДУСТРИАЛЬНЫХ ПАРКОВ В КОНТЕКСТЕ ОБЕСПЕЧЕНИЯ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ УКРАИНЫ

Исследованы теоретико-методические принципы становления индустриальных парков, как разновидностей специальных экономических зон. Раскрыты основные факторы, которые обуславливают увеличение количества индустриальных парков в мире и наиболее существенные недостатки при вводе индустриальных парков. Доказано, что в пределах экономических районов целесообразно образовывать индустриальные парки, которые обеспечивали бы преодоление межрегиональных разрывов и устойчивое развитие Украины в целом. Обоснована необходимость образования промежуточного организационного звена - государственной управляющей компании в виде акционерного общества с наличием в ее наблюдательном совете представителей соответствующего министерства и местных органов власти. На эту компанию возложить полномочия разработки стратегии и планов инфраструктурных региональных изменений, функции отбора претендентов, выдачи и отмены разрешений, контроля деятельности субъектов относительно выполнения ими взятых на себя обязательств от имени государства и перечня приоритетных видов деятельности в индустриальных парках в соответствии с действующим законодательством Украины. Предложена организационная схема создания индустриальных парков в контексте обеспечения устойчивого развития Украины.

Ключевые слова: кризис, индустриальные парки, специальные экономические зоны, устойчивое развитие.

S. Gritsenko

REALITIES AND POSSIBILITIES OF BECOMING OF INDUSTRIAL PARKS ARE IN CONTEXT OF PROVIDING OF STEADY DEVELOPMENT OF UKRAINE

Theoretical and methodical principles of becoming of industrial parks are investigated, as a type of the special economic areas. The main factors which stipulate the increase in a

number of industrial parks in the world and the most significant weaknesses to the input of industrial parks were determined. It was proved that within the limits of economic districts it would be reasonable to establish the industrial parks which would provide overcoming of interregional breaks and steady development of Ukraine in general. The necessity of formation of organizational intermediate link was proved – the state managing company in a form of a joint-stock company with a presence in her supervisory board of representatives from the relevant ministries and local authorities. On this company to put plenary powers of development of strategy and plans of infrastructural regional changes, functions of selection of pretenders, delivery and abolition of permissions, control of activity of subjects in relation to implementation by them the undertaken obligations on behalf of the state and list of priority types of activity in industrial parks in accordance with the current legislation of Ukraine. The organizational chart of creation of industrial parks is offered in the context of providing of steady development of Ukraine.

Keywords: crisis, industrial parks, special economic areas, steady development.

Постановка проблеми. В арсеналі світового досвіду боротьби з кризовими явищами багато методів, серед яких ледь не найголовнішим є прагнення зберегти рівень ліквідності, щоб не допустити падіння виробничого і споживчого попиту [1, с. 66]. Саме цей рецепт потрібен для лікування української економіки. Зростання доходів населення в процесі підвищення ефективності функціонування індустриальних парків повинно випереджати темпи інфляції, і саме за цим критерієм слід оцінювати досягнення економічної політики. Це дасть спроможність країні безперебійно і своєчасно оплачувати свої міжнародні зобов'язання загальноприйнятими платіжними засобами.

При становленні індустриальних парків в Україні доцільно було б розглянути світовий досвід та механізми створення та управління індустриальними парками, використовуючи також науково обґрунтовані підходи в цьому напрямку Національного інституту стратегічних досліджень [2].

На сучасному етапі в світі кількість спеціальних економічних зон (СЕЗ) становить понад 30 видів, які мають різні функціональні призначення. Серед поширених у світі різноманітних модифікацій спеціальних економічних зон можна визначити вільні економічні зони, вільні митні зони, зони експортного виробництва, особливі економічні райони, території пріоритетного розвитку, зони вільного підприємництва, зони спільного підприємництва, зони зовнішньої торгівлі, промислово підприємницькі зони, сервісні зони, технополіси, індустриальні парки, та ін.

Індустриальні парки є найпоширенішими видами СЕЗ, які створюються не тільки в економічно розвинутих країнах, але і в країнах, що розвиваються. Загалом, вони стають вагомим чинником залучення до регіонів потужних інвесторів, передових технологій, завдяки чому створюються нові робочі місця та збільшуються надходження до бюджетів. Індустриальні (промислові) парки є юридично відокремленими цілісними земельними ділянками, призначеними для розміщення промислового виробництва. На них досить часто (але не обов'язково) поширюються спеціальні режими економічної діяльності, в окремих випадках - і особливий податковий режим, відмінний від загального. Збільшення кількості індустриальних парків у світі обумовлено такими чинниками:

а) вони сприяють підвищенню інвестиційної привабливості у вітчизняних та іноземних інвесторів, як правило, у виробництво високотехнологічної продукції;

б) держава отримує легітимну можливість (з точки зору норм і правил СОТ) «субсидувати» інвестиційну діяльність, знижуючи реальні витрати бізнесу;

в) розвиток індустриальних парків дозволяє сконцентрувати промислове виробництво на обмежених площах за межами житлових, історико-культурних та рекреаційних територій, «очистивши» міста від промислового виробництва, що

дозволяє покращити якість життя та екологічний стан у відповідному населеному пункті.

Разом з тим, найбільш суттєвим недоліком при запровадженні індустріальних парків, особливо в країнах, що розвиваються, є значний обсяг вільних площ. Це обумовлено: перевищенням створених потужностей, якщо ініціатором створення індустріального парку є місцеві громади, які намагаються мати власний індустріальний парк, незважаючи на те, що поруч вже може функціонувати подібний парк; обмеженістю терміну дії пільг – є випадки, коли компанії приходять в індустріальний парк на термін дії податкових пільг, після чого переміщуються в інший індустріальний парк в межах або за межами країни, з метою отримання нових пільг; слабкою і низькоефективною роботою щодо залучення інвесторів; наявністю привабливіших режимів економічної діяльності в сусідніх країнах.

С чого можна зробити висновок, що названі недоліки мають бути враховані при розробці законодавства та практики функціонування індустріальних парків в Україні. Також необхідно мати на увазі, що для забезпечення успішності діяльності індустріальних парків має бути більш сприятливим режим економічної діяльності для інвесторів в їх межах, ніж у сусідніх державах.

Значною мірою дієвість індустріальних парків, як інструментів стимулювання промислової активності, визначається низкою регулятивних механізмів їх функціонування, поміж яких найважливішими є питання управління та власності, механізму залучення інвесторів, системи стимулів та пільг, що надаються на їх території.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сьогодні багато дослідників приділяють увагу забезпеченню сталого розвитку України. Обґрунтуванню можливості застосування спеціальних економічних зон (СЕЗ) у подоланні міжрегіональної диференціації в Україні, та пов'язаних з нею ризиків відсталості та депресивності окремих територій присвячена робота [3]. Перспективним напрямом в створенні індустріальних парків в Україні вважають автори [4] є території портів. Відродженню вугільної промисловості України на базі тривимірних індустріальних парків присвячена робота авторів [5]. Обґрунтуванню сутності, основних видів індустріальних парків та їх ролі в забезпеченні розвитку регіональної економіки присвячена праця [6]. Однак окремі теоретико-методичні засади становлення індустріальних парків, зокрема їх організаційна складова, потребують поглиблених досліджень.

Мета статті – розробити теоретико-методичні засади становлення індустріальних парків у контексті забезпечення сталого економічного розвитку України.

Виклад основного матеріалу статті. В Україні при запровадженні індустріальних парків є шанс відмежуватись від негативної практики використання СЕЗ з кінця 90-х років минулого століття до 2005 р. і не повторювати її в майбутньому. Слід звернути увагу на те, що для надання особливого статусу території чи визнання пріоритетним того чи іншого виду діяльності потрібна наявність розвинутої інфраструктури або націленість проекту на її розбудову. Держава на той час відсторонилася від розв'язання інфраструктурних проблем, віддавши їх на відкуп приватному бізнесу. Але, як відомо, подібні проекти не прибуткові, а тому не привабливі для останнього, проте саме від стану інфраструктури значною мірою залежала інтенсивність припливу приватних інвестицій.

У світовій практиці інфраструктурні проблеми у СЕЗ держава повністю бере на себе. Наприклад, Китай зміг залучити інвесторів тільки після виконання величезної будівельної програми зі створення у своїх СЕЗ найсучаснішої інфраструктури (доріг, зв'язку, готелів). До 80% усіх затрат лягли на бюджет країни, а іноземні інвестиції надійшли до СЕЗ після створення умов, необхідних для

ведення бізнесу [3, с. 58]. У Польщі завдання з розбудови інфраструктури на територіях СЕЗ покладено на управляючу компанію, яка перебуває у державній власності та забезпечує управління розвитком СЕЗ у цілому. В Україні ж відсторонення держави від вирішення інфраструктурних завдань у СЕЗ стало фактором, з одного боку, звуження потоку інвестицій (особливо іноземних), а з іншого — їх вкрай нерівномірного розподілу між територіями, що мали різну забезпеченість об'єктами інфраструктури.

Структурно інвестиції у СЕЗ за видами економічної діяльності у зв'язку з існуванням широкого спектра пріоритетів не вирізнялися прогресивністю порівняно з пріоритетними напрямками для всієї економіки країни. Так, 82% загального обсягу інвестицій надійшло у промисловість, у тому числі 65,4% — у галузі переробки. П'ята частина (20,7%) інвестицій була направлена на традиційне для України металургійне виробництво, тоді як галузі машинобудування були для інвесторів менш привабливими: на виробництво машин та обладнання припало 8,4%, на виробництво електричного, електронного та оптичного обладнання — 5,7%, на виробництво транспортних засобів — 4,5%. Для порівняння з польськими СЕЗ: на кінець 2013 р. у галузевій структурі інвестицій 26,4% їх припадало на автомобілебудування, а в цілому на галузь машинобудування — 41,9%, а на виробництво металів і готових металевих виробів — 9,4% [3, с. 59].

На сьогодні питання поновлення СЕЗ знову набуває актуальності у контексті створення індустріальних парків. Передумовою цьому служить ратифікація Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами. Україна отримала інструмент та дороговказ для своїх перетворень, який схвалено Указом Президента України 12 січня 2015 року в Стратегії сталого розвитку «Україна - 2020» [7].

Метою Стратегії є впровадження в Україні європейських стандартів життя та вихід України на провідні позиції у світі.

Рух за вектором розвитку буде забезпечувати сталий розвиток держави, проведення структурних реформ та, як наслідок, підвищення стандартів життя. Україна має стати державою з сильною економікою та з передовими інноваціями. Для цього, передусім, необхідно відновити макроекономічну стабільність, забезпечити стійке зростання економіки екологічно невиснажливим способом, створити сприятливі умови для ведення господарської діяльності та прозору податкову систему.

Реалізація Стратегії передбачає досягнення 25 ключових показників, що оцінюють хід виконання реформ та програм. Дійсно, всі ці завдання є актуальними для України. Таким стратегічним індикатором реалізації Стратегії, як 1) рейтинг Світового банку «Doing Business»; 2) кредитний рейтинг України - Рейтинг за зобов'язаннями в іноземній валюті за шкалою рейтингового агентства Standard and poors; 3) глобальний індекс конкурентоспроможності, який розраховує Всесвітній Економічний Форум (WEF); 4) валовий внутрішній продукт (за паритетом купівельної спроможності) у розрахунку на одну особу, який розраховує Світовий банк; 5) чисті надходження прямих іноземних інвестицій за даними Світового банку будуть сприяти також створенні відповідно до Закону України індустріальні парки [8].

Правові та організаційні засади цього Закону визначають створення і функціонування індустріальних парків на території України з метою забезпечення економічного розвитку та підвищення конкурентоспроможності територій, активізації інвестиційної діяльності, створення нових робочих місць, розвитку сучасної виробничої та ринкової інфраструктури.

Для спрощення процедури створення індустріальних парків набув чинності Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо зняття регуляторних бар'єрів для розвитку мережі індустріальних парків в Україні)». Текст закону опублікований у виданні «Голос України» 21 грудня 2015 року. Законопроектом

пропонується ввести наступні зміни до Закону України «Про індустриальні парки», передбачивши, що у зв'язку з ліквідацією Держінвестпроекту України Міністерство економічного розвитку і торгівлі України визначено уповноваженим державним органом з формування та реалізації політики щодо створення та функціонування індустриальних парків.

Доцільно було б утворити проміжну організаційну ланку - державну управляючу компанію у вигляді акціонерного товариства з наявністю в її наглядовій раді представників відповідного міністерства і місцевих органів влади, на яку покласти повноваження розробки стратегії і планів інфраструктурних регіональних змін, функції відбору претендентів, видачі та скасування дозволів, контролю діяльності суб'єктів щодо виконання ними взятих на себе зобов'язань від імені держави та переліку пріоритетних видів діяльності в індустриальних парках відповідно до діючого законодавства України. Стратегія державної підтримки в індустриальних парках повинна бути направлена на інвестиційну привабливість, а не на операційну діяльність їх суб'єктів.

Також в Законі уточнено поняття учасника індустриального парку, який має право не тільки на земельну ділянку, а й на інший об'єкт (частину об'єкта) нерухомого майна в межах індустриального парку. Надана можливість передачі земельної ділянки орендарем (ініціатором створення індустриального парку) в суборенду учасникам індустриального парку без попереднього узгодження з власником такої ділянки; спрощена процедура вибору керуючої компанії, зокрема виключено положення про узгодження з орендодавцем земельної ділянки; уточнено термін набуття чинності договору про створення індустриального парку - з дати підписання такого договору. Передбачається, що для надання державної підтримки, передбаченої законодавством, уповноважений державний орган створює, веде та розміщує на своєму офіційному веб-сайті Реєстр індустриальних парків, до якого індустриальні парки включаються за заявою ініціаторів створення.

Доцільно докорінно змінити підходи до встановлення пільг суб'єктам, які ведуть господарську діяльність у індустриальних парках, відмовившись від їх безумовного надання лише за фактом формальної реєстрації суб'єкта на її території. Як показує зарубіжний досвід, варто здійснювати ретельний відбір суб'єктів у порядку конкурсу або переговорів з попередньо визначеними та офіційно запрошеними потенціальними претендентами, якими повинні виступати, як правило, провідні світові та вітчизняні компанії.

Суб'єктам, які перемогли у конкурсах або за результатами переговорів і виявили намір працювати у індустриальному парку, необхідно видавати відповідний дозвіл на ведення господарської діяльності на його території. Тільки він має бути підставою для надання суб'єктам державної допомоги у вигляді різноманітних пільг.

Індустриальний парк може бути включений до Реєстру індустриальних парків за умови, що на час включення в його межах відсутній цілісний майновий комплекс, що дозволяє здійснювати виробництво продукції. Визначається поняття транскордонного індустриального парку, який створюється і функціонує на підставі міжнародного договору України, що укладається між урядами держав або уповноваженими ними ініціаторами створення. Порядок створення та функціонування таких індустриальних парків регулюється міжнародними договорами України. Підкреслюється, що індустриальні парки, створені до 1 січня 2015 року, ліквідуються, якщо протягом трьох років з дня прийняття рішення про їх створення не укладено договір про створення та функціонування індустриального парку [9].

У межах дискусії, розпочатої академіком НАН України В.М. Гейцем, 29 вересня 2015 р. в Дніпропетровську в Національній металургійній академії України відбулося засідання «круглого столу» на тему: «Проблеми і перспективи інноваційного розвитку металургійної промисловості України», на якому наголошено, що на жаль, антикризова

економічна політика держави не втрачає своєї актуальності. Україна переходить з однієї економічної кризи в іншу, ці загострення мають системний характер, і, мабуть, можна говорити лише про 5–7 років стабільного розвитку за весь період незалежності. Центральним моментом антикризової економічної політики має стати вдосконалення регіональної економічної політики.

Доцільно згадати, що у країні існує стале економічне районування з виокремленням восьми економічних районів, а саме: Донецького, Придніпровського, Східного, Центрального, Поліського, Причорноморського, Подільського та Карпатського. Кожному з них відповідають певні територіально-виробничі комплекси. Саме на рівні економічних районів, а не окремих областей чи селищ, мають здійснюватися заходи економічної політики, і саме на цьому рівні доцільно створити відповідні органи державного управління, які б координували діяльність між собою в інтересах відповідних територіально-виробничих комплексів. Надання їм для цього певних повноважень сприяло б подоланню кризи і виходу регіональних і загальнодержавних економічних відносин на новий рівень, який відповідає інноваційному розвитку [10, с. 8-9]. В межах економічних районів доцільно утворювати індустріальні парки, які забезпечували б подолання міжрегіональних розривів та сталий розвиток України в цілому.

Для досягнення цілей міжрегіонального вирівнювання економічних районів в Україні слід вирішити також питання ефективного загальнодержавного управління та інвестиційного забезпечення розвитку індустріальних парків у межах усієї країни, а не тільки окремо взятої території. Управляючі компанії з розвитку індустріальних парків доцільно підпорядкувати Державному агентству розвитку економічних районів України у вигляді управляючої холдинг-компанії організаційно-правової форми - публічне АТ з рівним представництвом від всіх економічних районів, яка буде здійснювати координацію і контроль виконання стратегій і програм індустріальних парків із загальнодержавними і галузевими стратегіями і програмами (рис. 1).

Наявність і перманентне наростання впродовж двох останніх десятиріч істотних розривів між регіонами України за рівнем соціально економічного розвитку є чи не головною загрозою збереженню цілісності країни і болючою невіршеною проблемою вітчизняної регіональної політики [3, с. 53].

Індустріальні парки як інструмент розвитку територій не на основі пасивних міжбюджетних трансфертів у вигляді базової дотації регіонам, а на основі активних засобів стимулювання випереджаючого розвитку відсталих регіонів будуть забезпечувати міжрегіональне вирівнювання за рахунок інноваційних технологій, стимулювання й перерозподілу інвестицій на користь менш розвинутих регіонів, грантової підтримки проектів у пріоритетних секторах економічних районів. Враховуючи попередній негативний досвід СЕЗ, коли діяльність їх в Україні була призупинена в 2005 році, необхідно неформально проводити моніторинг запланованих результатів, аналіз діяльності і використання наданих суб'єктам індустріальних парків пільг. Невиконання запланованих результатів зокрема, обсягів інвестицій, мінімально допустимих для надання пільг, кількості створюваних робочих місць та їх гарантованого збереження протягом певного періоду і неефективне використаних пільг, як наслідок призводять до відповідальності чиновників, повернення пільг суб'єктами та відкликання наданих їм дозволів на ведення діяльності в індустріальних парках.

Більш ефективним і дійовим заходом піднесення економіки відсталих регіонів є створення в індустріальних парках виробництв. Саме виробничо-технічні галузі суспільства забезпечують матеріальний добробут народу. Цим самим можна збільшити в рази не тільки робочі місця, але й підняти промисловість, сільське господарство, транспорт, будівництво тощо. Характерною рисою ринку в Україні за всі роки існування є суттєве домінування імпорту як продовольчих, так і промислових товарів від 70 до 90%. Відомо, якщо країна допускає на свій ринок понад 14% імпортного товару, то економіка цієї держави деградує [11, с. 209]. В 2015 році кількість

підприємств промисловості за їх розмірами в Україні склала тільки 42916 без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції [12]. Для України необхідно на території індустріальних парків збільшити кількість підприємств-товаровиробників у 3-4 рази. Для цього слід на законодавчому рівні усунути численні обмеження і створити сприятливий клімат для їх розвитку, переорієнтації промисловості на задоволення потреб внутрішнього споживчого ринку і випуск готової продукції.

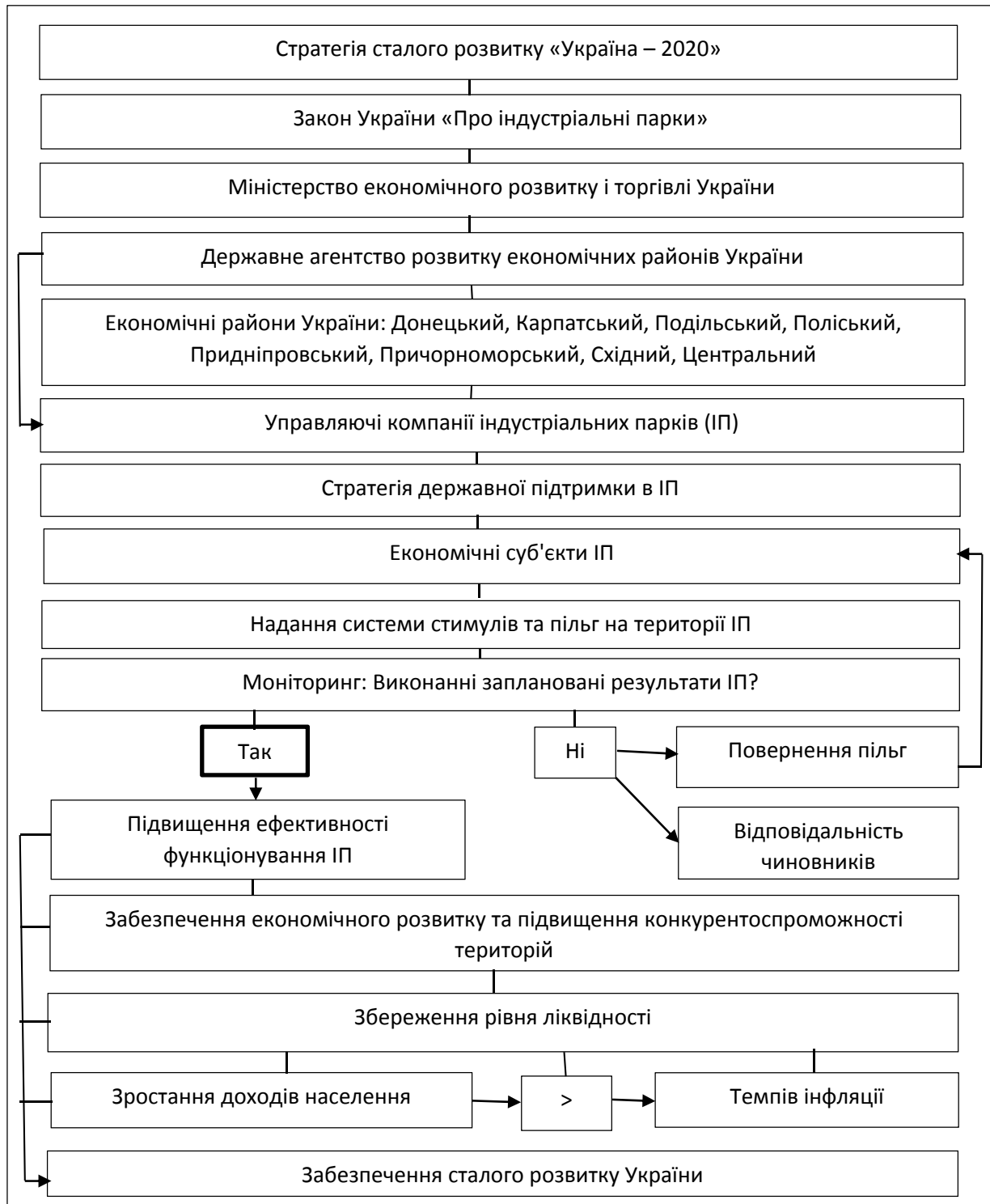

Рис. 1. Організаційна схема створення індустріальних парків у контексті забезпечення сталого розвитку України

Індустріальні парки, які планується створити в Донецькій області, стануть значним кроком до демонополізації економіки Донбасу. Таку думку висловив керівник військово-громадянської адміністрації Павло Жебрівський [13]. По його словам, в Донецькій області планується 4 індустріальних парки, які забезпечать робочими місцями частину мешканців регіону. Роботою над цими проектами буде займатися Агенція регіонального розвитку. Індустріальні майданчики планується утворити в Торезьку (на базі однієї з непрацюючих шахт), у Слов'янську (на базі содового заводу), в Костянтинівці (на території бувшого склозаводу) та в Маріуполі (на базі Азовського судноремонтного заводу). При бюджетних обмеженнях, які виникли в Україні, забезпечення сталого розвитку є можливим, якщо значну частину доходів підприємств буде направлено на розширення виробництва в індустріальних парках шляхом модернізації, яка, як відомо, коштує дешевше, ніж будівництво нових потужностей. Це дасть можливість завдяки індустріальним паркам у короткостроковій перспективі сформувати джерела нових доходів в економіці за рахунок модернізації виробничих потужностей, виготовлення і реалізації конкурентоспроможної вітчизняної продукції на зовнішніх споживчих ринках з подальшим розширенням експорту готових предметів споживання.

Агенція регіонального розвитку повинна виконувати декілька функцій. Перша – стати єдиним замовником робіт по оновленню інфраструктури Донецької області. Друга – контролювати підготовку проектно-кошторисної документації і експертиз. Третя – забезпечити виконання всіх проектів через систему ProZorro. Сформована Наглядова рада Агенції, до складу якої, окрім чиновників ОДА, увійшли представники ПРООН, ЮНІСЕФ, Представництва ЄС в Україні, ОБСЄ, Торгово-промислової палати і громадських організацій. Рішенням ради обрано директора Агенції.

Ще сім індустріальних парків (ІП) в Україні претендують на включення до реєстру ІП до вже зареєстрованих 13 парків.

Про це з посиланням на Міністерство економічного розвитку і торгівлі (МЕРТ) повідомляє Інтерфакс-Україна.

Станом на 20 червня 2016 року для включення в реєстр запропоновані у Львівській області парк «Яворівський» (площа 40 га), в Івано-Франківській області – Новороздільський (46,4 га) і «Бурштин» (32,45 га), а також «ІП Рівненської області» (145,13 га).

Також, до реєстру пропонується включити ІП «Фастіндастрі» (Київська обл., 15 га), «Вінницький ІП» (60 га), ІП «Павлоград» (Запорізька обл., 250 га).

В реєстр ІП України внесені парки «Свема» (Шостка Сумської обл.), «Соломоново» (Закарпатська обл.), «Львівський індустріальний парк «Рясне-2», «Долина» (Івано-Франківська обл.), «Славута» (Хмельницька обл.), «Центральний» (Кременчук Полтавської обл.), «Коростень» (Житомирська обл.), «Перший український індустріальний парк» (Велика Димерка Київської обл.), «Тростянець» (Сумська обл.), «Кривбас» (Дніпропетровська обл.), «iPark» (Одеська обл.), «Bionic Hill» (Київ), «Мироцьке» (Київська обл.). Крім того, в Україні функціонують чотири приватні ІП, які не включені до реєстру, — «Чексіл» (Чернігівська обл.), «Патріот» (Сумська обл.), «Малинівка» (Харківська обл.) і «KhersonIndustrial Park» (Херсонська обл.).

За інформацією МЕРТ, місцеві органи влади та приватні компанії відпрацьовують питання створення нових ІП у Запорізькій, Івано-Франківській, Житомирській, Миколаївській, Рівненській, Херсонській, Чернігівській, Чернівецькій, Кіровоградській областях і в Києві.

Згідно із законодавством, індустріальний парк може розміщуватися на одній або декількох суміжних земельних ділянках, його площа повинна бути від 15 до 700 га. Парк створюється не менше, ніж на 30 років. Держпідтримка створення і функціонування ІП включає виділення коштів з держфонду регіонального розвитку за умови співфінансування з місцевих бюджетів в розмірі 10% їх кошторисної вартості,

звільнення від пайової участі в розвитку місцевої інфраструктури в разі будівництва об'єктів в межах ІІ, а також звільнення від сплати ввізного мита при ввезенні обладнання та комплектуючих, які не виробляються в Україні.

Відповідно до Плану пріоритетних дій Кабінету Міністрів України на 2016 рік, передбачається збільшення кількості індустриальних парків, включених до реєстру, на 30% (до кінця року - 5 парків) [14].

Фактично в Україні функціонують лише чотири індустриальних парки. Це ІІ «Коростень» в Коростині, ІІ «Соломоново» на Закарпатті, «Львівський індустриальний парк «Рясне-2» та ІІ «Свема» в Шостці. Проте, всі вони лише починають свою роботу і назвати їх повноцінними поки що неможливо. Слід зазначити, що на початкових етапах формування індустриальних парків важливою є саме державна підтримка, підведення мереж і комунікацій, що є загальноприйнятою світовою практикою. Однак в Україні перші створені парки були позбавлені такої підтримки, через що втратили свою значимість. Експерти Асоціації індустриальних парків України (АІПУ) стверджують, що у будівництві промислових зон є ряд значних переваг, серед яких: створення нових робочих місць, збільшення надходжень до місцевих бюджетів, ріст доходів населення, реалізація проектів регіонального розвитку, розвиток соціальної інфраструктури, розширення сфери послуг, а також формування позитивного іміджу регіону шляхом виробництва високоякісної та конкурентної продукції. Крім того, будівництво парків дасть Україні значний прибуток, зможе вивести на світовий ринок та є вигідним для бізнесу, адже гарантує прозору та просту процедуру набуття прав власності на земельну ділянку в межах індустриального парку. Індустриальні парки потрібно узгоджувати з екологічної точки зору [15].

Висновки. Економіка України передбачає необхідність змін для забезпечення якісно нового рівня життя населення. Держава повинна здійснювати регулювання в економіці, поєднуючи його з ринковим; інфраструктурні зміни і нести за них відповідальність, завдяки активізації суспільного контролю. Ефективна модель економіки сталого розвитку можлива, якщо задіяти індустриальні парки, які будуть вмонтовані в глобальні ланцюжки створення доданої вартості і сприятимуть підвищенню продуктивності праці. В індустриальних парках потрібно створювати продукцію з високою доданою вартістю, що зменшить болючий вплив періодичних криз, залежність від зовнішньої фінансової підтримки, і сприятиме переорієнтації внутрішнього ринку на товари національного виробництва.

Акцент у розробках та реалізації національних інтересів країни, на думку В.М. Гейця [16, с. 6], має зміститись у бік зосередження уваги суспільства, держави, бізнесу на вирішенні завдань технологічного і економічного розвитку країни на засадах підвищення ролі людського капіталу та використання його можливостей з орієнтацією на конкурентні переваги, реалізацію національних інтересів з урахуванням взаємовигідного співробітництва у рамках Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, розвитку існуючої європейської економічної, фінансової та організаційної практики створення індустриальних парків.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Пасхавер Б.Й. Агропродовольчий комплекс в умовах інфляції / Б.Й. Пасхавер // Економіка України. – 2016. - №2 (651). – С. 52-71.
2. «Щодо механізмів запровадження індустриальних парків в Україні». Аналітична записка відділу економічної стратегії Національного інституту стратегічних досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/509/>.
3. Кіндзерський Ю.В. Можливості спеціальних економічних зон у контексті міжрегіонального вирівнювання та розвитку депресивних територій / Ю.В. Кіндзерський // Економіка України. – 2016. - №1 (650). – С. 52-71.

4. Морозова И.В. Перспективы создания логистических промышленных парков в Украине / И.В. Морозова, М.Е. Перепичко // Восточно-Европейский журнал передовых технологий. – 2013. - №3 (63). – С. 4-9.
5. Ильяшов М.А. Трёхмерные промышленные парки: определение, особенности и направления развития / М.А. Ильяшов, В.В. Левит, Д.Ю. Череватский // Економіка промисловості. – 2015. - №1(69). – С. 74-83.
6. Бенювська Л.Я. Промислові парки як інструмент розвитку регіональної економіки: теоретичні аспекти / Л.Я. Бенювська // ISSN 2071-4653 Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. – 2014. – Вип. 3(107). – С. 509-517.
7. Указ Президента України «Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» від 12.01.2015 р. №5/2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua>.
8. Закон України «Про промислові парки» № 5018-VI, від 21.06.2012. Редакція від 20.12.2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua>.
9. Про федерацію роботодавців України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://fru.org.ua/>.
10. Наукові дискусії. Проблеми і перспективи інноваційного розвитку металургійної промисловості України // Економіка України. – 2016.-№3 (652). – С. 3-16.
11. Білопольський М.Г. Концептуальні засади економічної програми щодо виходу України з кризи / М.Г. Білопольський, В.С. Волошин, О.В. Кленін // Вісник економічної науки України. – 2016. - №1 (30). – С. 208-215.
12. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
13. В Донецькій області вирішили створити чотири промислових парки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.62.ua/article/1336242>.
14. В Україні буде зареєстровано ще сім промислових парків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://agravery.com>.
15. Промислові парки в Україні: Без економічного дива [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://economics.unian.ua/industry/1124071>.
16. Геєць В.М. Суспільний капітал - 25: одержавленість чи державотворчість? // Економіка України. – 2016. - №8 (657). – С. 3-6.